

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

11-05-2021 09:15

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Klaus Jepsen og Louise Dam Overballe

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Klaus Jepsen og Louise Dam Overballe

Pkt. 4: Tid: 10 min. Deltagere: Henrik Larsen

Pkt. 7: Tid: 15 min. Deltagere: Cecilie Arnoldi og Henrik Larsen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Budgettema om specialundervisning (OKJ).....	1
Punkt 3: Orientering om skolernes støttecenter- og betalingsbudgetter (OKJ).....	1
Punkt 4: Budgettema 10: Normering i SFO (HP).....	1
Punkt 5: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021.....	1
Punkt 6: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Budgettema om specialundervisning (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Klaus Jepsen og Louise Dam Overballe

Punkt 3: Orientering om skolernes støttecenter- og betalingsbudgetter (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Klaus Jepsen og Louise Dam Overballe

Punkt 4: Budgettema 10: Normering i SFO (HP)

Tid: 10 min. Deltagere: Henrik Larsen

Punkt 5: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021

Punkt 6: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

06-05-2021 09:15

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen (afbud)

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen (afbud)

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen (afbud)

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 20 min. Deltagere: Ninna Jakobsen, Anne Marie Due Schmidt, Louise Højen Dohn

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen, Anne Marie Due Schmidt og Jette Dahl

Pkt. 4: Tid: 20 min. Deltagere: Stine Fiedler Røge, Rikke Slot og Karen Marie Overgaard Madsen

Pkt. 5: Tid: 10 min. Deltagere: Helle Klinge og Jacob Nørmølle

Pkt. 8: Tid: 10 min. Deltagere: Thomas Nørtoft Poulsen, Martha Berdiin og Gitte Skuldbøl Jørgensen

Pkt. 9: Tid: 10 min. Deltagere: Josefine Garde og Ann Olivia Kéblóvszki

Pkt. 10: Tid: 15 min. Deltagere: Rasmus Rugaard

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Orientering om skole- og småbørnsprognose 2021 samt pladsbehov 2022 (HP)	1
Beslutning for Punkt 2: Orientering om skole- og småbørnsprognose 2021 samt pladsbehov 2022 (HP)	1
Punkt 3: Indstilling – Pædagogisk ledet legeplads på Aarhus Ø (HP)	1
Beslutning for Punkt 3: Indstilling – Pædagogisk ledet legeplads på Aarhus Ø (HP)	2
Punkt 4: Flere i folkeskolen – opfølgning på udvalgmøde (HBL/OKJ)	2
Beslutning for Punkt 4: Flere i folkeskolen – opfølgning på udvalgmøde (HBL/OKJ)	2
Punkt 5: Projekt Den Gode Fortælling (OKJ)	3
Beslutning for Punkt 5: Projekt Den Gode Fortælling (OKJ)	3
Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021	4
Beslutning for Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021	4
Punkt 7: Eventuelt	4
Beslutning for Punkt 7: Eventuelt	4

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt

Punkt 2: Orientering om skole- og småbørnsprognose 2021 samt pladsbehov 2022 (HP)

Tid: 20 min. Deltagere: Ninna Jakobsen, Anne Marei Due Schmidt og Louise Dohn

Beslutning for Punkt 2: Orientering om skole- og småbørnsprognose 2021 samt pladsbehov 2022 (HP)

Forvaltningschef Hardy Pedersen har sat forslag på dagsorden med henblik på godkendelse og offentliggørelse af prognoserne. 2

Indstilling om, at

1. Prognoserne tages til efterretning.
2. Prognoserne og de tilhørende notater godkendes hos rådmanden og fremsendes efterfølgende som skriftlig orientering til Børn og Unge-udvalget.
3. Prognoserne offentliggøres på Aarhus kommunes hjemmeside

Ninna Jakobsen, Louise Højen Dohn og Anne Marie Due Schmidt deltog.

HP præsenterede sagen. Ninna Elisabeth Jakobsen holdte oplæg (slides tilføjet efterfølgende)

Beslutninger:

- TM tog prognoserne til efterretning
- Tabel i resumeet af pladsbehovet tages ud.. Det skal tilføjes i den skriftlige orientering, at der er en analyse af udviklingen i midtbyen på vej. Med disse bemærkninger godkendte TM de fremsendte notater og den skriftlige orientering til udvalget,
- TM godkendte at prognoserne offentliggøres på aarhus.dk

- Der skal udarbejdes hørings svar til sagen: Temaplan om Arealer til alle boligtyper. Opmærksomhed på byudvikling, udsving i elevtal /børnetal i nogle områder.

- Midtbyanalyse: Det skal overvejes om der skal være politiske drøftelser i den forbindelse.
- Kommunikation vendes på stabsmødet.

(HP følger op)

Punkt 3: Indstilling – Pædagogisk ledet legeplads på Aarhus Ø (HP)

Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen, Anne Marie Due Schmidt og Jette Dahl

Beslutning for Punkt 3: Indstilling – Pædagogisk ledet legeplads på Aarhus Ø (HP)

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på drøftelse og godkendelse af indstillingen forud for behandling på Magistrats- og Byrådsmøde. I Budgetforlig 2018 besluttede Byrådet at afsætte drifts- og anlægsmidler til etablering af en ny pædagogisk ledet legeplads. I budgetforliget blev der ikke besluttet en placering af legepladsen, og anlægsmidlerne blev ikke frigivet til Børn og Unge.

Indstilling om, at

- rådmanden godkender indstillingen vedrørende en pædagogisk ledet legeplads på Aarhus Ø.

Anne Marie Due Schmidt og Jette Dahl deltog.

HP og AMDS præsenterede sagen

Beslutninger:

- Formulering på side 3 om reetablering ændres. Retablering slettes. I stedet skal der stå noget a la: *Når den nye skole på Aarhus Ø skal placeres, vil det være nødvendigt igen at se på legepladsens sammenhæng med det samlede areal til skolen, herunder de tilhørende udearealer.*
- Med denne bemærkning godkendte TM byrådsindstillingen (den nye version). Han behøver ikke se den igen.
- TM vil gerne tættere på inddragelsesprocesserne. Fx deltage i workshops el.lign.
- Til brug for den politiske behandling i Magistrat og byråd: Inddragelsesprocessen (den allerede gennemførte og den kommende) skal beskrives. Så konkret som muligt. Det skal nævne i hvilken periode MBU har haft driftsmidler. Det konkrete beløb skal tilføjes.

(HP følger op)

Punkt 4: Flere i folkeskolen – opfølgning på udvalgmøde (HBL/OKJ)

Tid: 20 min. Deltagere: Stine Fiedler Røge, Rikke Slot og Karen Marie Overgaard Madsen

Beslutning for Punkt 4: Flere i folkeskolen – opfølgning på udvalgmøde (HBL/OKJ)

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen og forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på opfølgning på udvalgmøde d. 17. marts 2021, hvor rapporterne for Flere i folkeskolen blev præsenteret.

På chefmødet d. 15. april 2021 besluttede chefmødet at indstille, at den nærmere tilrettelæggelse af det videre arbejde med Flere i folkeskolen fastlægges på den enkelte skole. Forslaget til implementering (bilag 1) er udarbejdet på denne baggrund. I forlængelse af forslaget til implementeringsplan er (i bilag 1) givet et forslag som inspiration til skolerne af, hvordan arbejdet kan tilrettelægges.

Det indstilles, at:

1. plan for implementering af Flere i folkeskolen (bilag 1) drøftes og godkendes, herunder forslag til forvaltningens understøttelse.
2. forslagene til yderligere indsatser, der med en tilførsel af ressourcer vil kunne iværksættes (bilag 2), drøftes og godkendes.
3. forslag til videre proces (punkt 4) godkendes.

Stine Fiedler Røge, Rikke Slot og Karen Marie Overgaard Madsen deltog.

HBL præsenterede sagen

Beslutninger:

- ad 1) Der skal være en samtale med alle skoleleder - som en del af ledelsesopfølgning. Drøftelse i chefteamet og på rådmandsmødet en gang årligt. Godkendt med disse bemærkninger.
- Ad 2) Godkendt med følgende opmærksomheder:
 - at have et nuanceret blik på hvilke skoler, der har potentiale for at øge egenskoleandelen. Både skoler med høj og lav egenskoleandel kan have potentiale.
 - At fastholde eleverne i udskoling. Formuleringerne kunne være lidt bredere. Fx formuleringer om kulturbærerne aktiviteter fx. Lejrskoler og andre tiltag.
- Ad bilag 2
 - Lokalefortællinger – der er lærere og pædagoger.
 - Forslaget om vederlag til skolebestyrelser skal tilføjes
 - Samarbejde med forældre fx brug Folkeskolen skal tilføjes.
- Ad 3) Spørgsmål fra udvalget skal besvaret skriftligt pr. mail inkl. implementeringsplanen.

(HBL og OKJ følger op)

Punkt 5: Projekt Den Gode Fortælling (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: Helle Klinge og Jacob Nørmølle

Beslutning for Punkt 5: Projekt Den Gode Fortælling (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på at forslå en model for udmøntning af et modtaget forslag om frikøb af pædagog til at arbejde med dramaturgiske fortællinger i dagtilbud.

Det indstilles:

1. At pædagogen frikøbes to dage ugentligt til at arbejde med dramaturgiske fortællinger i dagtilbud i en projektperiode på 1 år, fra august 2021 til 31. juli 2022, eller når covid-situationen tillader det.
2. At indsatsen organiseres i PUF i sammenhæng med Børnekulissens tilbud
3. At midlerne til det ét-årige projekt finansieres gennem en omprioritering af fællespost-midler fra den sprogstimulerende førskole-indsats "Investering i Børns Fremtid" (IBF).

Helle Klinge, Jacob Nørmølle og Ellen Margrete Bang deltog.

Beslutninger:

- TM godkendte ikke indstillingen.
- Der er brug for en samlet indstilling om sprogstimulering efter DSA-analysen er gennemført.
- Der skal sendes et administrativt svar til borger.

(OKJ følger op)

Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021

Beslutning for Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. maj 2021

Der skal udarbejdes et notat til TM om indstillingen om ændringen af dagplejen **(HP følger op)**

Anlægssagerne. Til brug for rådmandens forberedelses fremsendes

- Beskrivelsen af procentsatsen der anvendes til projektledelse
- Beslutningsgrundlaget for de midler der anvendes til kunst.

(HP følger op)

Punkt 7: Eventuelt

Beslutning for Punkt 7: Eventuelt

MØC orienterede om rammerne for nedluning af legepladser

OKJ oreinterede om ,at der er sendt et spørgeskema om DSA til DTB og skoleledere.

Beslutningsmemo

4. maj 2021
Side 1 af 1

Emne **Budgettema om specialundervisning**
Til Rådmandsmødet d. 11. maj 2021

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Budgettemaet om specialundervisning er dagsordenssat på møde i Børn og Unge-udvalget den 19. maj 2021. Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen mhp. at rådmanden kvalificerer og godkender materialerne til budgettemaet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at

1. rådmanden godkender materialet til fremsendelse til udvalgsrådet d. 19. maj 2021

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Budgettemaet foreslår, at det gennemføres en analyse af specialundervisningsområdet med henblik på at afdække, hvordan vi sikrer kvaliteten og dermed de rette deltagelsesmuligheder i specialundervisningstilbuddene, så vi kan imødekomme de udfordringer ift. trivsel og læring som bl.a. inklusionsopgørelserne sætter fokus på? Hvordan får vi bedre videndeling mellem specialpædagogikken og almenområdet? Skal der være specialklasser på flere skoler? Hvordan inddrager vi 0-18 årsperspektivet i denne kulturforandringsproces? Hvilke erfaringer har andre kommuner?

Derudover foreslås en generel tilførsel af midler til hhv. skoler og PPR til at lette presset på specialundervisningsområdet indtil kulturforandringen i arbejdet med mellemformer og handlinger på baggrund af analysen af specialundervisningsområdet forventeligt dæmper udgiftsvæksten.

4. Videre proces og kommunikation

Budgettemaet skal drøftes på Børn og Unge-udvalgsrådet d. 19. maj.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 87 44 51

Direkte e-mail:
lodo@aarhus.dk

Sag: 21/024820-2
Sagsbehandler:
Louise Dam Overballe

Børn og Unge, 4. maj 2021
Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
Dato for udvalgsbehandling: 19.05.2021

Specialundervisning

At skabe deltagelsesmuligheder for *alle* børn er en opgave med en høj grad af kompleksitet. I Børn og Unge arbejder vi altid ud fra den forståelse, at børn er mere ens end forskellige og vi tilrettelægger læringsmiljøer der giver deltagelsesmuligheder for alle børn - uanset om det er i den almene undervisning, i almenpædagogikkens "mellemformer" eller i et specialundervisningstilbud. I de senest år har vi dog set, at der en voksende gruppe af børn, for hvem specialklasse er det rette tilbud.

For at imødekomme denne opgave, afsatte forligspartierne ved budgetforligene for både 2020 og 2021 midler til at understøtte specialundervisningsområdet, herunder midler til (videre)udvikling af mellemformer, som udvikler almenpædagogikken med målet om at sikre og udvikle pædagogiske indsatser tæt på barnets almindelige skolehverdag. Mellemformer er en kulturforandring, hvor vi taler mindre om, hvad der er normalt og specielt, og mere om bredere børnefællesskaber.

Kulturforandring tager tid, og den fortsatte stigning i indstillinger til specialklasser viser også, at opgaven behøver prioritering på flere niveauer. I skoleåret 2021/2022 stiger segregeringsgraden fortsat, behovet for specialpædagogiske tilbud er stadig udtalt på skolerne, og samtidig arbejder alle skoler i perioden 2021-2023 målrettet med lokal udvikling af mellemformer. Skoler og PPR står lige nu det sted i kulturudviklingen, hvor vi bruger mere tid og flere ressourcer på individrettede indsatser, og samtidig kræver kulturudviklingen et målrettet forebyggende og rådgivende arbejde, hvor det særlige fokus retter sig mod kompetenceudvikling af de professionelle både decentralt og centralt.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

For skoleåret 2021/2022 forventes det at ca. 1600 elever skal modtage et specialpædagogisk undervisningstilbud, svarende til en stigning på ca. 100 elever fra året før. Det betyder, at andelen af elever i Aarhus Kommune der modtager specialundervisning er steget fra 4,4 pct. i 2020/21 til ca. 4,8 pct. i 2021/22 (se bilag 1).

Denne tendens har været den samme i Aarhus Kommune i en årrække og ses også på nationalt plan. Der findes ingen enkle forklaringer her på, men det hænger formentlig blandt andet sammen med, at børn og unge oplever en stigende kompleksitet i hverdagen, som gør, at sårbare børn og unge har sværere ved at være i normaltilbuddene. Som landets øvrige kommuner arbejder vi i Aarhus på at finde forklaringer på denne udvikling.

I kommende skoleår planlægges der med i alt 160 specialklasser fordelt på 22 skoler. Dvs. der er specialklasser på knap halvdelen af kommunens folkeskoler fordelt i alle fem distrikter. Børn og Unge forventes at anvende ca. 225 mio. kr. på drift af specialklasser i skoleår 2021/2022. Hertil kommer årlige udgifter til drift af specialskoler mv. på forventet ca. 135 mio. kr. i skoleår 2021/2022. Der er tale om en stigning på 22 mio. kr. fra skoleåret 2020/2021 til 2021/2022, som vil skulle findes indenfor skolernes egne budgetter, hvilket forringer skolernes muligheder for at finansiere forebyggende tiltag. Hertil kommer, at MBU, som følge af en henvendelse fra Ankenævnet, fra skoleåret 21/22 har ændret visitationsproceduren, så børn optages løbende. Målet er at nedbringe ventetiden på specialtilbud, hvilket giver en merudgift på 15 mio. kr. årligt.

Der vil altid være en gruppe af børn og unge, der har brug for særligt specialiserede tilbud, i form af specialklasser og -skoler. Men vi ved samtidig fra de såkaldte Inklusionsopgørelser¹, at børn i specialklasser og specialskoler gennemsnitligt trives og lærer mindre end deres jævnaldrende i almenklasserne (se bilag 1). Derfor er det afgørende, at vi *både* har fokus på at skabe deltagelsesmuligheder for flest mulige børn i den lokale skolehverdag, og på at blive klogere på, hvordan kvaliteten og fleksibiliteten i de specialiserede tilbud fortsat kan videreudvikles.

I Aarhus har vi altså over de seneste år set en betydelig stigning i antallet af børn med behov for specialundervisningstilbud, hvilket presser såvel den fysiske som den økonomiske kapacitet på skolerne og kapaciteten i PPR. Samtidig viser inklusionsmålene at børn i specialtilbud i gennemsnit klarer sig dårligere fagligt og har en lavere trivsel end deres jævnaldrende kammerater i almenklasserne.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

¹ Inklusionsopgørelserne består af data fra bl.a. Elevtrivselsmålingen

Børn og Unge, 4. maj 2021
 Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 19.05.2021

Som handlemulighed kan der peges på dels en analyse af specialundervisningsområdet dels tilførsel af flere ressourcer til skolerne og PPR.

1. Analyse af specialundervisningsområdet

En analyse af specialundervisningsområdet vil kunne være med til at afdække konkrete handlemuligheder i forhold til kvalitet, struktur og økonomi på området.

I analysen af specialundervisningsområdet bør der være fokus på følgende emner:

- Hvordan sikrer vi kvaliteten og dermed de rette deltagelsesmuligheder i specialundervisningstilbud, så vi kan imødekomme de udfordringer ift. trivsel og læring som Inklusionsopgørelserne sætter fokus på?
- Hvordan kan der i højere grad arbejdes med målet om, at elever kan vende tilbage til almenområdet?
- Hvordan kan der arbejdes med målet om bedre videndeling mellem special- og almenområdet og mellem skolernes specialklasserækker?
- Kan flere skoler have specialklasser, hvad kræver det af faglige, økonomiske og anlægsmæssige ressourcer og hvordan stemmer det overens med erfaringen om, at der bør fastholdes en vis volumen på skoler med specialklasserækker for at sikre det fornødne faglige niveau?
- Der er pr. 1. april 2021 truffet beslutning om en ny visitationsprocedure til specialtilbud, som arbejder med løbende optag af elever. I tilrettelæggelsen af en varig visitationsprocedure fra 2022 og frem skal der vedtages en gældende procedure på baggrund af erfaringerne i 2021/22.
- Hvordan kan vi lade os inspirere af andre kommuners arbejde med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn i det almene, i mellemformer og i specialtilbuddet?
- Hvordan kan vi inddrage 0-18 årsperspektivet og den viden som dagtilbuddene og UngiAarhus har om at skabe bæredygtige børnefællesskaber?

Til analysen kan med fordel nedsættes en styregruppe i MBU, samt en referencegruppe med deltagelse fra øvrige relevante magistratsafdelinger. At gennemføre denne analyse vil kræve tilførsel af 3/4 stilling, svarende til ca. 450.000 kr. i 2022.

2. Tilførsel af midler

Nedenfor præsenteres to håndtag til at lette presset på skolernes almenundervisning, indtil tiltagene fra arbejdet med mellemformer og handlinger på baggrund af analysen af specialundervisningsområdet forventeligt dæmper udgiftsvæksten.

a. Tilførsel af midler til skolernes drift

I skoleåret 2021/2022 forventes 12 nye specialklasser, udover de nuværende 148. Det svarer til at skolerne skal finansiere ca. 20 mio. kr. yderligere til det specialpædagogiske undervisningsområde. Hertil kommer at skolerne i indværende skoleår forventes at have et merforbrug på 45 mio. kr. til specialklassepladser. Men når skolernes udgifter vokser uden at der tilføres flere midler, går det i sidste ende ud over skolernes mulighed for at lave lokale støtteindsatser og forebyggende tiltag, som har fokus på klassefællesskabet. Vedtagelsen af ny model for visitation til specialklasser presser derudover skoleområdet yderligere, idet én specialklasselev vil have en større andel af sit skoleforløb i en specialklasse.

Det foreslås at tilføre 20 mio. kr. til specialundervisningsområdet i 2022, faldende over årene til 5 mio. kr. i 2025. Midlerne skal alt andet lige sikre, at skolerne ikke henter yderligere midler fra almenområdet og støttecenterbudgetterne for at finansiere det stigende pres på det specialpædagogiske område og dermed give ro til at drive kulturforandringen om mellemformer.

b. Ændret budgetmodel eller opnormering af PPR

Når flere børn og unge indstilles til ekstra støtteressourcer eller et specialpædagogisk undervisningstilbud øger det samtidig presset på PPRs medarbejdere. PPR bliver, modsat sundhedsplejen og tandplejen, ikke børnetalsreguleret i takt med at Aarhus Kommunes indbyggertal stiger og tildeles heller ikke midler efter antallet af børn, som indstilles til PPR.

Men befolkningsvæksten udfordrer PPR-betjeningen pga. stigende tidsforbrug til udredninger og indstillinger. Dette betyder mindre tid til det mere forebyggende arbejde med at styrke børne- og læringsfællesskaberne på skolerne ude i klasseværelserne. Den udvikling er højst uheldig, idet det vigtige forebyggende PPR-arbejde netop skal sikre, at færre børn får behov for mere indgribende støtteindsatser. Det foreslås der-

Børn og Unge, 4. maj 2021
 Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 19.05.2021

for, at budgettet til PPR som minimum følger befolkningsudviklingen, så der kan arbejdes mere forebyggende med fokus på børne- og læringsfællesskaberne, herunder understøtte udviklingen af nye mellemformer. Dette kan ske igennem både en ny budgetmodel til PPR eller en generel opnormering af PPR. At regulere PPR-budgettet vil give bedre mulighed for at sikre sammenhæng mellem henvisningerne fra skoler og dagtilbud og psykologbetjeningen – og vil kunne lette presset på PPR-medarbejderne, så tidlig indsats og udvikling af igangværende kulturforandring kan prioriteres.

Med udgangspunkt i fremskrivning af børnetallet fra 2018 foreslås et løft af normeringerne gennem en budgettilførsel svarende til 4 årsværk i 2022 (2,6 mio. kr., hvilket er en stigning fra ca. 125 til 129 årsværk) for at komme på niveau i forhold til antallet af børn pr. psykolog i 2018. Herudover en yderligere gennemsnitlig stigning på 1,3% årligt frem til 2030 (1,1 mio. kr. årligt) svarende til den forventede befolkningstilvækst i Aarhus Kommune på ca. 13% de kommende 10 år. Tiltaget kan eventuelt indarbejdes i den eksisterende budgetmodel på specialundervisningsområdet, hvor udgifterne følger befolkningsudviklingen.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Analyse af specialundervisningsområdet	450	0	0	0
Tilførsel af midler til skolernes drift	20.000	15.000	10.000	5.000
Midler til ny visitationsmodel	15.000	15.000	15.000	15.000
Ændret budgetmodel eller opnormering af PPR	2.600	3.700	4.800	5.900
I alt	38.050	33.700	29.800	25.900

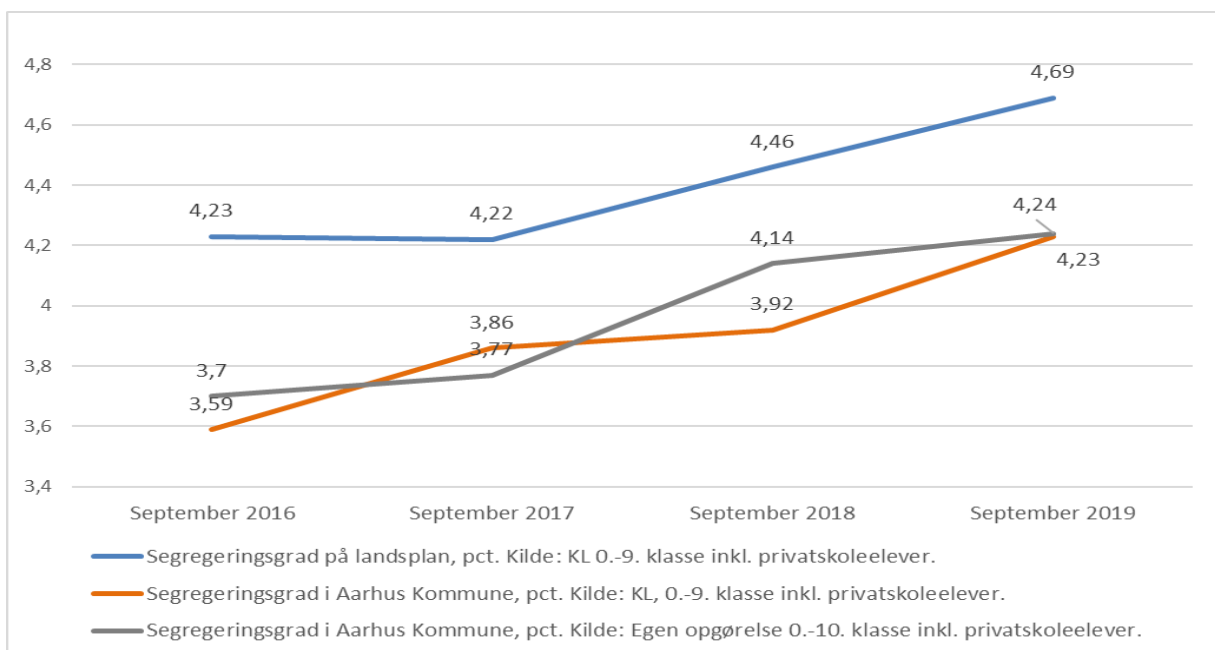
Bilag til budgettema om specialundervisningsområdet

4. maj 2021
Side 1 af 2

I dette bilag ses to supplerende figurer/tabeller, som synliggør nøgletallene, som er præsenteret i budgettemaet om specialundervisning.

Figur 1 viser udviklingen i segregeringsgraden, dvs. udviklingen i antallet af elever som modtager et specialpædagogisk undervisningstilbud – både i Aarhus og på landsplan.

Figur 1: Segregeringsgrad i Aarhus Kommune og på landsplan, september 2017 – september 2019

Tabellen nedenfor opsummerer fundene i de såkaldte Inklusionsopgørelser. I Inklusionsopgørelserne gøres der status på en række indikatorer for børnene og de unges udvikling i forhold til målene i børne- og ungepolitikken om læring og udvikling, fællesskaber samt sundhed og trivsel.

I Inklusionsopgørelsen ser vi nærmere på to grupper af børn og unge:

- Udsatte børn og unge som på et tidspunkt i deres liv har fået en foranstaltning efter serviceloven
- Børn og unge med særlige behov i specialtilbud (specialdagtilbud eller specialklasse/specialscole) eller med vidtgående handicap.

Nedenstående tabel viser tallene for målgruppe 2, børn og unge med særlige behov i specialtilbud (specialdagtilbud eller specialklasse/specialscole) eller med vidtgående handicap.

4. maj 2021
Side 2 af 2

Tabel 1: Inklusionsopgørelserne 2020

Læring og udvikling		2017/18	2018/19	2019/20
Karaktergennemsnit i bundne prøfefag i 9. klasse	Specialtilbud	4,8	4,7	4,1
	Ikke specialtilbud	7,3	7,4	7,4
	Forskel	2,5	2,7	3,3
Andel unge i gang med en ungdomsuddannelse 15. mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole	Specialtilbud	61,2%	65,1%	43,5%
	Ikke specialtilbud	93,9%	93,2%	89,5%
	Forskel	32,7%-point	28,1%-point	46,0%-point
Fællesskaber				
Andel elever i 4.-9. klasse, som ikke har en eller flere gode venner i skolen	Specialtilbud	10,0%	10,9%	11,0%
	Ikke specialtilbud	1,9%	2,1%	1,7%
	Forskel	8,1%-point	8,8%-point	9,3%-point
Sundhed og trivsel				
Andel overvægtige elever (0., 6. og 9. klasse)	Specialtilbud	25,0%	42,5%	35,6%
	Ikke specialtilbud	15,2%	14,7%	14,9%
	Forskel	9,8%-point	27,8%-point	20,7%-point
Andel elever i 4.-9. klasse, som oplever lav livstilfredshed	Specialtilbud	25,6%	20,6%	29,4%
	Ikke specialtilbud	13,0%	14,5%	14,5%
	Forskel	12,6%	6,1%-point	14,9%-point
Samlet gennemsnitligt fravær for elever i 0.-10. klasse	Specialtilbud	10,8%	11,0%	12,7%
	Ikke specialtilbud	5,5%	5,5%	4,9%
	Forskel	5,3%-point	5,5%-point	7,8%-point

BUDGETTEMA OM SPECIALUNDERVISNING

Børn og Unge-udvalgsmøde d. 19/5 2021

Status på specialundervisningsområdet

Tabel 1: Udvikling i antal og andel elever i specialundervisningstilbud i Aarhus Kommune, 2016/2017 - 2020/2021

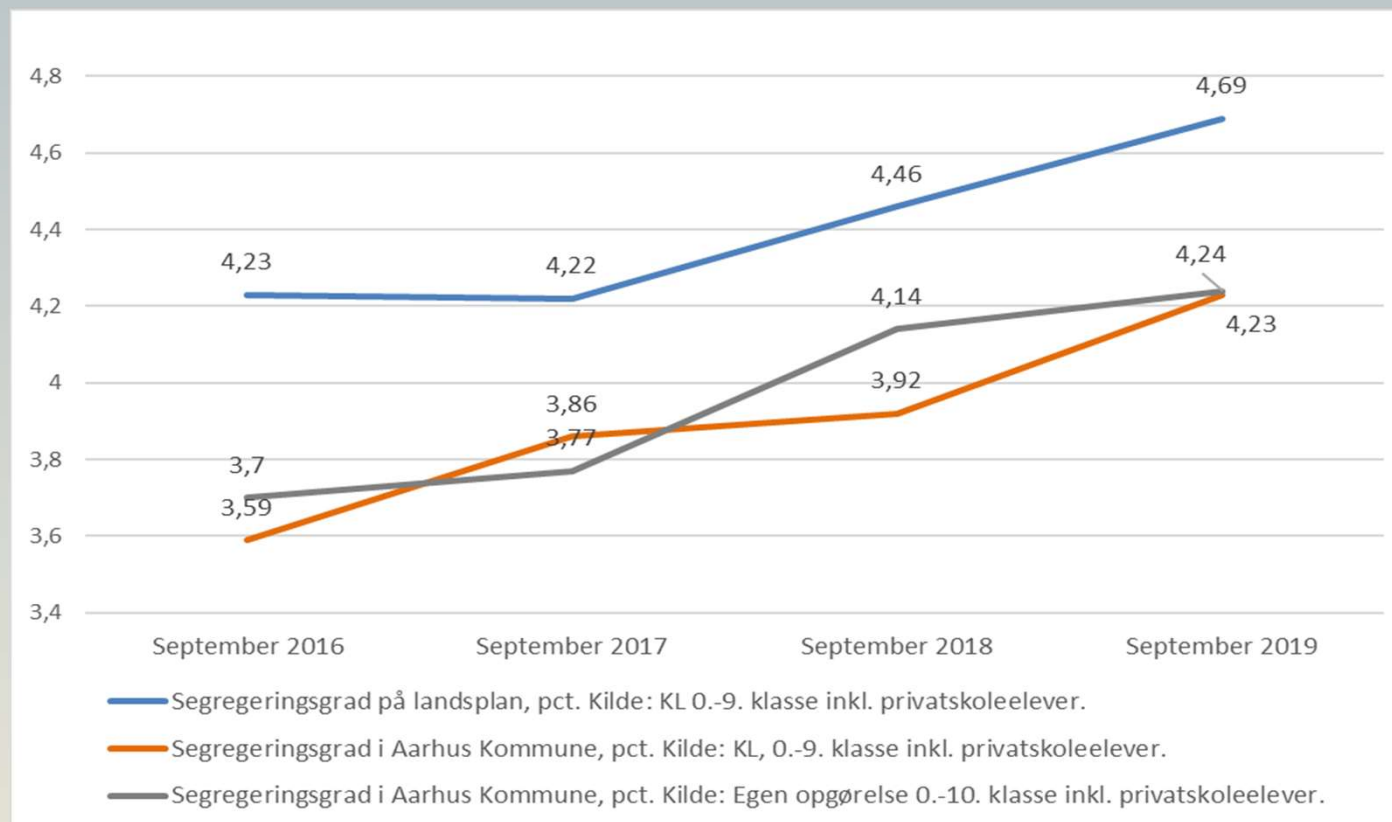
Skoleår	Antal elever i specialundervisningstilbud	Andel af alle elever
2020/2021	1507	4,44 %
2019/2020	1444	4,24 %
2018/2019	1404	4,14 %
2017/2018	1275	3,77 %
2016/2017	1254	3,70 %

Status på specialundervisningsområdet

Figur 1: Segregeringsgrad i Aarhus Kommune og på landsplan, september 2016 – september 2019

Børn og unge i specialtilbud

Læring og udvikling		2017/18	2018/19	2019/20
Karaktergennemsnit i bundne prøvafag i 9. klasse	Specialtilbud	4,8	4,7	4,1
	Ikke specialtilbud	7,3	7,4	7,4
	Forskel	2,5	2,7	3,3
Andel unge i gang med en ungdomsuddannelse 15. mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole	Specialtilbud	61,2%	65,1%	43,5%
	Ikke specialtilbud	93,9%	93,2%	89,5%
	Forskel	32,7%-point	28,1%-point	46,0%-point
Fællesskaber				
Andel elever i 4.-9. klasse, som ikke har en eller flere gode venner i skolen	Specialtilbud	10,0%	10,9%	11,0%
	Ikke specialtilbud	1,9%	2,1%	1,7%
	Forskel	8,1%-point	8,8%-point	9,3%-point
Sundhed og trivsel				
Andel overvægtige elever (0., 6. og 9. klasse)	Specialtilbud	25,0%	42,5%	35,6%
	Ikke specialtilbud	15,2%	14,7%	14,9%
	Forskel	9,8%-point	27,8%-point	20,7%-point
Andel elever i 4.-9. klasse, som oplever lav livstilfredshed	Specialtilbud	25,6%	20,6%	29,4%
	Ikke specialtilbud	13,0%	14,5%	14,5%
	Forskel	12,6%	6,1%-point	14,9%-point
Samlet gennemsnitligt fravær for elever i 0.-10. klasse	Specialtilbud	10,8%	11,0%	12,7%
	Ikke specialtilbud	5,5%	5,5%	4,9%
	Forskel	5,3%-point	5,5%-point	7,8%-point

Konkrete udfordringer på området

- Elever i specialtilbud trives og lærer gennemsnitligt mindre end deres jævnaldrende i almenklasserne (jf. Inklusionsopgørelserne)
- Skolernes økonomi er presset og når skolernes udgifter vokser uden at der tilføres flere midler, går det i sidste ende ud over skolernes mulighed for at lave lokale støtteindsatser og forebyggende tiltag, som har fokus på klassefællesskabet.
- PPR er ikke børnetalsreguleret og befolkningsvæksten udfordrer PPR-betjeningen pga. stigende tidsforbrug til udredninger og indstillinger. Dette betyder mindre tid til det forebyggende arbejde med at styrke børne- og læringsfællesskaberne på skolerne og ude i klasseværelserne

Handlemuligheder ift. specialundervisningsområdet

1. Analyse af specialundervisningsområdet

- En analyse af specialundervisningsområdet vil kunne være med til at afdække konkrete handlemuligheder i forhold til kvalitet, struktur og økonomi på området.

2. Tilførsel af midler til specialundervisningsområdet

- a. Tilførsel af midler til skolernes drift
- b. Ændret budgetmodel eller opnormering af PPR

Beslutningsmemo

4. maj 2021
Side 1 af 1

Emne **Skolernes støttecenter- og betalingsbudget**
Til Rådmandsmødet d. 11. maj 2021

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat notatet på dagsorden, med henblik på at rådmanden orienteres om stigningen i skolernes støttecenter- og betalingsbudget.

Støttecenterbudgettet er det budget som understøtter lokale og inkluderende indsatser ude på skolerne, imens betalingsbudgettet er det budget som skolerne bruger til at betale specialklassepladser for de specialklasseelever, der tilhører deres skoledistrikt.

Oversigten over skolernes støttecenter- og betalingsbudget blev efterspurgt på møde i Børn- og Unge-udvalget d. 7. april i forbindelse med drøftelsen af ny visitationsprocedure på specialundervisningsområdet.

Notatet skal desuden ses i sammenhæng med budgettemaet om specialundervisning, som også behandles på rådmandsmødet d. 11/5 2021, og efterfølgende drøftes på udvalgmødet d. 19/5 2021.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at:

1. rådmanden tager notatet til efterretning

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Forslaget indebærer ingen forandringer her og nu.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Ingen økonomiske konsekvenser ud over de allerede kendte.

5. Videre proces og kommunikation

Notatet om skolernes støttecenter- og betalingsbudget kan bruges i den videre proces vedr. Børn- og Ungeudvalgets drøftelse af budgettemaet om specialundervisning.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 87 44 51

Direkte e-mail:
lodo@aarhus.dk

Sag: 21/024820-4
Sagsbehandler:
Louise Dam Overballe

Bilag om skolernes støttecenter- og betalingsbudget

Dette bilag giver en oversigt over skolernes støttecenterbudget og betalingsbudget.

Støttecenterbudgettet er det budget som understøtter lokale og inkluderende indsatser ude på skolerne, mens betalingsbudgettet er det budget som skolerne bruger til at betale specialklassepladser for de specialklasseelever, der tilhører deres skoledistrikt.

Skolerne har forskellige tilgange til anvendelsen af støttecenterressourcerne, men der er ingen central registrering af anvendelsen af midlerne. Delbudgettet er primært tåltænkt lokale inkluderende indsatser på skolen, f.eks. i form af mellemformer og andre tiltag, der skal forebygge at elever visiteres til specialklasser. Der er således alt andet lige færre elever med et støttebehov på skolen, hvis flere elever er henvist til specialundervisning i en specialklasse eller på en specialskole.

Skoleanalysen viste, at skolernes visitationspraksis følger den praksis, man kan forvente i en kommune som Aarhus.

I Tabel 1 nedenfor ses en oversigt over støttecenterbudgettet, betalingsbudgettet, forbruget til betaling af specialklasser for de enkelte skoler i Aarhus Kommune i skoleåret 2020/2021. Desuden ses forskellen mellem betalingsbudgettet og forbruget til specialklasser i den sidste kolonne. Forbruget for specialklasser bygger på tal fra august-april, hvilket er fremskrevet til helårsniveau.

Tabel 1: Støttecenter, betalingsbudget og forbrug til specialklasser 2020/2021

Skole	Støttecenterbudget 2020/2021	Betalingsbudget 2020/2021	Forbrug til specialklasser 2020/2021	Forskel mellem betalingsbudget og forbrug
Bakkegårdskolen	1.681.284	2.768.609	3.294.256	-525.647
Bavnehøj skole	2.098.072	2.643.860	2.999.248	-355.388
Beder skole	1.282.934	1.541.643	2.278.117	-736.474
Elev Skole	623.552	375.979	573.627	-197.648
Ellehøjskolen	692.805	11.503.208	12.963.963	-1.460.755
Ellevangskolen	2.678.527	3.601.226	7.096.581	-3.495.356
Elsted Skole	1.892.639	2.024.616	3.228.699	-1.204.082
Engdalskolen	2.753.987	2.716.936	2.507.568	209.368

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Sag: 21/024820-4

Frederiksbjerg skole	2.142.566	2.152.367	2.376.453	-224.086
Gammelgårdskolen	2.940.839	3.406.154	4.326.784	-920.630
Hasle skole	3.601.253	5.061.097	6.719.627	-1.658.530
Holme skole	1.955.692	1.942.650	3.556.485	-1.613.835
Højvangskolen	1.876.057	2.016.172	2.147.003	-130.831
Hårup skole	854.968	1.237.927	1.753.659	-515.731
Katrinebjergskolen	2.322.661	2.449.617	4.900.411	-2.450.794
Kragelundskolen	2.466.924	2.065.755	2.966.469	-900.714
Lisbjergskolen	1.029.069	664.496	901.413	-236.918
Lystrup skole	1.821.289	2.258.829	4.244.837	-1.986.009
Læssøesgades skole	1.510.918	1.803.154	2.655.072	-851.918
Malling skole	1.444.507	1.760.137	2.966.469	-1.206.332
Møllevangskolen	2.311.065	4.922.179	7.014.635	-2.092.455
Mårslet skole	1.895.200	1.704.564	3.228.699	-1.524.135
Næshøjskolen	1.675.812	2.016.842	4.408.731	-2.391.889
Risskov skole	1.358.591	1.752.051	2.966.469	-1.214.418
Rosenvangskolen	1.838.804	1.823.786	2.065.056	-241.270
Rundhøjskolen	2.016.542	2.255.555	3.671.211	-1.415.656
Sabro-Korsvejskolen	2.277.541	2.468.528	3.458.149	-989.622
Samsøgades skole	1.717.537	2.240.011	2.966.469	-726.459
Skjoldhøjskolen	1.729.901	1.546.232	2.704.240	-1.158.008
Skovvangskolen	1.837.891	3.526.615	4.113.723	-587.108
Skæring skole	1.598.217	1.299.800	3.064.805	-1.765.005
Skødstrup skole	2.557.476	2.905.208	5.883.771	-2.978.562
Skåde skole	1.595.538	1.010.319	557.237	453.082
Solbjergskolen	1.807.325	2.524.605	4.638.181	-2.113.577
Strandskolen	1.417.701	1.475.792	2.671.461	-1.195.669
Sødalsskolen	2.041.878	6.294.569	5.555.984	738.585
Sølystskolen	1.538.076	1.262.370	2.163.392	-901.022
Søndervangskolen	1.954.762	7.208.177	3.540.096	3.668.081
Tilst skole	3.796.870	6.342.889	7.817.712	-1.474.823
Tranbjergskolen	3.715.179	3.625.887	6.637.680	-3.011.793
Vestergårdskolen	2.666.866	3.421.621	4.359.563	-937.942
Viby skole	1.795.252	1.264.473	1.868.384	-603.911
Virupskolen	1.556.050	1.682.429	2.425.621	-743.193
Vorrevangskolen	2.394.369	2.613.206	4.031.776	-1.418.570
Åby skole	2.615.419	2.570.960	3.441.760	-870.800
I alt	89.380.406	123.753.098	169.711.547	-45.958.449

I tabel 2 ses en oversigt over det gennemsnitlige støttecenterbudget, betalingsbudget samt det gennemsnitlige forbrug til specialklasser for hele Aarhus Kommune i perioden 2018/2019 – 2020/2021.

Som tabellen viser, overstiger skolernes udgifter til specialklasser deres betalingsbudget og medfører en ubalance i økonomien på specialundervisningsområdet.

Bemærk at gennemsnittet dækker over en stigning i udgifterne til specialklasser fra 132 mio. kr. i 2018/19 til 149 mio. kr. i 2019/20 og 170 mio. kr. i 2020/21.

Tabel 2: Gennemsnitligt støttecenterbudget, betalingsbudget og forbrug 2018/19 – 2020/21

	Gennemsnitligt støttecenterbudget fra 2018/19 - 2020/21	Gennemsnitligt betalingsbudget fra 2018/19 - 2020/21	Gennemsnitligt forbrug til specialklasser 2018/19 - 2020/21
I alt	81.652.200	105.203.214	150.179.444

Emne **Budgettema 10: Normering i SFO**
Til Rådmandsmøde d. 10. maj

29. april 2021
Side 1 af 1

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Som en del af det indledende arbejde med budget 2022-2025 fremlægges en række budgettemaer for Børn og Unge Udvalget. Budgettemaet om normeringer i SFO fremsendes som en skriftlig orientering til udvalget.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Den gennemsnitlige normering i SFO er på 13,1 børn pr. voksen i 2020. Normeringerne er opgjort efter næsten identiske principper som på dagtilbudsområdet og er således et udtryk for papirnormeringen i SFO'erne.

En sammenligning af SFO'erne viser, at der er store lokale forskelle mellem normeringerne i SFO'erne. En del af disse forskelle kan forklares af, at der er forskel på budgetternes størrelse i SFO'erne. Der gives et ens grundbeløb til alle børn og derudover tildeles bl.a. et tillæg til SFO'en for børn i specialklasse, hvorfor værtsskoler vil have et større budget pr. barn end de øvrige skoler.

Derudover er der formentlig forskel på, hvordan arbejdstiden planlægges og om der lokalt ønskes en høj andel af uddannet personale eller flere pædagogmedhjælpere mv.

Der ønskes:

- en drøftelse af det vedlagte budgettema om normeringer i SFO.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Forslaget indebærer ingen ændringer.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er ingen økonomiske konsekvenser af forslaget.

5. Videre proces og kommunikation

Budgettemaet er på udvalgsmødet d. 19. maj som skriftlig orientering.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Budget og Regnskab Service

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 23 37 12 06

Direkte e-mail:
helar@aarhus.dk

Sag: 21/038538-1
Sagsbehandler:
Henrik Larsen

Børn og Unge, 21. april 2021

Kontaktpersoner: Henrik Larsen, Budget og Regnskab

Dato for udvalgsbehandling: 19.05.2021

Normering i SFO

På samme måde som i dagtilbud kan normeringen i SFO opfattes som et centralt kvalitetsparameter. Der findes ikke en normeringsstatistik for SFO, der sammenligner normeringen på tværs af kommunerne og der er heller ikke samme fokus på normeringerne i SFO som på dagtilbudsområdet.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

En opgørelse af regnskabstal for 2020 viser, at der i gennemsnit er 13,1 børn i SFO pr. pædagogisk personale i fuldtidsstillinger, hvilket er marginalt lavere end de to foregående år. Den lille forbedring i normeringen kan bl.a. skyldes, at åbningstiden i SFO blev udvidet som følge af justeringen af folkeskolen, hvor der også blev tilført flere ressourcer til at ansætte medarbejdere. Forbedringen er derfor formentlig ikke et udtryk for, at der er flere voksne sammen med børnene, men at der er flere voksne til at dække den længere åbningstid, så de tilførte medarbejderressourcer er fordelt over en længere åbningstid.

Sammenlignet med normeringen i børnehave i loven om minimumsnormeringer, er der således mere end dobbelt så mange børn pr. voksen i SFO i gennemsnit som loven tilsiger i børnehave fra og med 2024.

Normeringstallet følger næsten samme beregningsmetode som minimumsnormeringerne i dagtilbuddene, hvor indskrivningstallet for børnene ses i forhold til antallet af fuldtidsstillinger. Derfor tæller både fraværende personale og vikarer med i opgørelsen og børnene tæller ens uanset, hvor mange timer de benytter SFO. I denne opgørelse af normeringen i SFO er der dog ikke taget højde for medarbejdere på barsel, hvilket adskiller sig fra normeringsstatistikken på dagtilbudsområdet, og det gør normeringen lidt bedre end den ellers ville have været.

Hvis normeringen skal sænkes til 12 børn pr. voksen i gennemsnit, skal der ansættes 74 ekstra fuldtidsstillinger i SFO'erne i forhold til børnetallet i 2020. Dette svarer til en merudgift på omkring 31 mio. kr. til pædagogisk personale.

Der er relativt store forskelle på normeringen i SFO'erne i Aarhus. I 2020 ligger SFO-normeringerne mellem 6,2-17,1 børn pr. voksen. Af de 44 SFO'er har 25 en normering mellem 12 og 15 børn pr. voksen. Når SFO'ernes økonomi sammenlignes, tegner der sig et klart billede af, at SFO'erne med de største budgetter også har de bedste normeringer. Der er således en sammenhæng mellem budget til særlige behov i SFO og normeringen. Alt andet lige må det forventes at opgavetyngden er større, des større budgettet til børn med særlige behov er.

Tabellen herunder sammenligner budgettet pr. barn for de tre SFO'er med henholdsvis færrest børn pr. voksen og flest børn pr. voksen. Det ses af tabellen, at SFO'erne med de bedste normeringer også har flest penge pr. barn.

SFO	Antal børn pr. årsværk	Budget pr. barn i kr.	Specialbudget i pct. af samlet budget
SFO1	7,1	72.936	62%
SFO2	7,9	51.608	47%
SFO3	9,3	41.515	33%
SFO4	16,6	30.071	13%
SFO5	17,0	28.716	9%
SFO6	17,1	29.669	11%

Børn og Unge, 21. april 2021

Kontaktpersoner: Henrik Larsen, Budget og Regnskab

Dato for udvalgsbehandling: 19.05.2021

I index100 analysen for Aarhus Kommune, der var en del af baggrundsmaterialet for budget 2020, fremgår det at serviceindekset for klubber og SFO under ét i Aarhus ligger på 134,2. Dette betyder, at serviceniveauet i Aarhus ligger 34,2 procent over landsgennemsnittet. Hertil skal det dog bemærkes, at Aarhus især ligger over gennemsnittet på klubområdet, hvilket skyldes, at langt flere børn går i klub i de store byer. Analysen af Indeks100 ser på udgiften pr. borger, hvorfor der ikke tages hensyn til medlemstallene på området.

Taksten for SFO fremskrives fra år til år med den sektorspecifikke fremskrivning og følger som udgangspunkt ikke budgettet. Tidligere er budgetændringer på SFO-området indregnet i forældrebetalingen svarende til 48,6 procent. Såfremt forældrebetalingen forhøjes efter dette princip, kan forældrebetalingen finansiere 9 mio. kr., så kommunen skal finansiere 22 mio. kr. Hvis forældrebetalingen skal finansiere en del af udgiften til at forbedre normeringerne, følger det ikke takstprincipperne på området og skal beskrives eksplicit som en del af budgetforliget.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Der kan tilføres ressourcer til SFO'erne. Dette vil alt andet lige udmøntes i mere personale, og dermed færre børn pr. voksen. En del af de øgede ressourcer kan med eksplicit politisk beslutning jf. ovenfor finansieres af forældrebetaling.

Et andet håndtag kan være at ændre på fordelingen mellem faggrupper. Pædagogmedhjælpere er alt andet lige billigere end pædagoger. Hvis der ansættes flere pædagogmedhjælpere i forhold til pædagoger, vil det med samme lønsum føre til færre børn pr. personale.

Uden finansiering via højere forældrebetaling

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Udgift til 12 børn pr. voksen i SFO	31.000	31.800	32.600	33.300

Finansiering via højere forældrebetaling (48,6 %)

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Udgift til 12 børn pr. voksen i SFO	31.000	31.800	32.600	33.300
Forældrebetaling	-15.066	-15.455	-15.844	-16.184
Friplads- og søskendetilskud	6.267	6.429	6.591	6.732
Nettoudgift	22.201	22.774	23.347	23.849